

MYSLIVECKÉ TRADICE

Osobnost myslivce a myslivecká etika

Stát se myslivcem neznamená složit zkoušku uchazeče o první lovecký lístek. Být opravdovým myslivcem vyžaduje mnohem víc. Skutečný myslivce má jistou osobnost, morálku a ctí mysliveckou etiku.

Lovec vs. myslivce

Přemýšleli jste někdy nad tím, jaký je rozdíl mezi myslivcem a lovcem? Co je od sebe odlišuje a proč to není jedno a totéž? Pojem "lovec" je vázán s pradávnoú lidskou historií a byl poprvé zaznamenán již v roce 1031.

Oproti tomu označení "myslivce" se v pramenech objevuje teprve až ve 14. století, byť je jisté, že je tento výraz starší. Z tohoto je zřejmé, že myslivci se vyprofilovali z lovců. Rozvojem lovcství, loveckých zbraní, technik a způsobů lovu, bylo pro úspěšný lov stále více zapotřebí důmyslnosti a rozmyslivosti. Lovec musel o své činnosti více přemýšlet a odtud jsou označení "myslivce" a "myslivost" odvozeny.

A čím se tedy dnešní myslivci od ostatních lovců odlišují? Je to především jejich vztahem k tradicím, jejich dodržováním a zachováváním. Myslivci vnímají myslivost jako odkaz předků, jako životní styl, poslání, jako komplexní činnost směřující k ochraně přírody.

Osobnost myslivce

Správně chápaná a prováděná myslivost je odrazem morálky a charakteru myslivce, který je myslivostí na oplátku zušlechťován. Myslivost nás učí pokoře a přináší nám poznání krásy přírody a života v ní. Jaromír Kovařík říká, že ten, kdo rozhoduje o životě a smrti, musí být mravně vysoko. Myslivce je oprávněn zvěř lovit a z tohoto práva mu plynou zákonné a mravní povinnosti. Myslivce je povinen o zvěř pečovat a chránit ji. Myslivce zvěř nechová proto, aby ji mohl lovit, ale loví ji právě proto, aby ji choval. Osobnost myslivce je charakterizována:

- přísným a přesným dodržováním zákonů, směrnic a nařízení o myslivosti,
- ušlechtilým provozováním lovu, potlačením "střelecké vášně", rozvahou, sebeovládáním a skromností,
- ukázněností a dodržováním bezpečnosti při zacházení se zbraní,
- zachováváním mysliveckých zvyků, stálým sebevzděláváním,
- poctivostí, čestností, slušností a nezištností, družností a ochotou pomoci jak při provozování myslivosti, tak i v běžném životě.

Co je etika?

Pojem "etika" pochází z řeckého slova ethos – mrav. Etika je filozofickým oborem, který zkoumá morálku. Etika se zabývá naším jednáním v situacích, kdy máme možnost svobodné vůle. Slovy Vladimíra Hanzala, "Etika začíná tam, kde končí zákon."

A co je potom morálka?

Tu můžeme popsat jako mrav a obyčej, zvyk, souhrn morálních zásad a norem, schopnost člověka řídit se svým vědomím a svědomím.

A co myslivecká etika?

Osobnost myslivce je vytvářena veškerým jednáním a cítěním při mysliveckých činnostech, které nazýváme mysliveckou morálkou - etikou. Na jistý morální aspekt lovu poukazuje již řecký spisovatel Xenofón ve svém díle "O lovu" čtyři století př. n. l. S mysliveckou etikou a výčtem vlastností pravého myslivce se pak můžeme setkat v celé řadě dalších děl od mnoha různých autorů. Za zmínku pak stojí např. "Lovcovy zápisky" od klasického autora Ivana Sergejeviče Turgeněva, který s nadčasovým pohledem čtenářům předkládá výčet chování a těch vlastností, které činí lovce, resp. myslivce nedobrého a nepravého.

Mysliveckou etikou se zabírají i současní autoři a určité odkazy nacházíme také v legislativě a normách souvisejících s myslivostí.

Jako příklad lze uvést "Kodex myslivosti C.I.C." anebo zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, stejně tak Myslivcecký řád ČMMJ, který se rovněž v několika ustanoveních myslivecké etiky a morálky dotýká.

MYSLIVECKÉ DESATERO

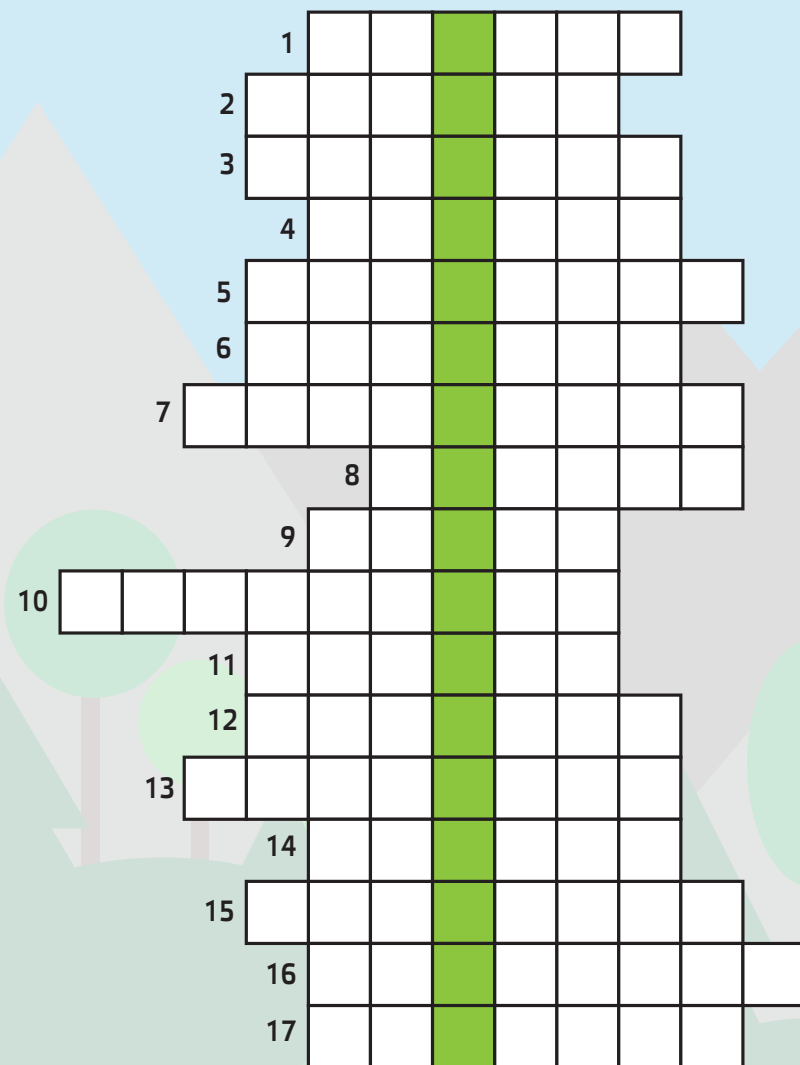
- I. Buď vždy, všude a za všech okolností myslivcem tak, jak zákon, předpisy a myslivecké zvyky káží a jak jsi v nich vychován a poučen byl!
- II. Ke zvěři se chovej šetrně, chovej ji, zušlechťuj a chraň!
- III. Upravuj stavy zvěře. Dravou zbytečně nestřílej, neboť i ona v únosné míře užitečná jest!
- IV. Pamatuji, že příroda není střílnice. Střílej jen na to, co bezpečně rozeznáš!
- V. Proti újedníkům, bouchalům, pytlákům a jiným škůdcům nebuď shovívavý! Buď však opatrný!
- VI. Neber na lehkou váhu svou mysliveckou čest! Tu vždy a všude chraň a braň!
- VII. Mluv jen naší krásnou českou mluvou mysliveckou, neboť ona je nehynoucím odkazem našich mysliveckých předků!
- VIII. Zachovávej naše dobré české myslivecké zvyky a tradice! Je to nejen tvoje právo, ale i povinnost!
- IX. Psa svého miluj nade všechno! Jest ti nejlepším pomocníkem a věrným druhem!
- X. Vždy za všech okolností při výkonu práva myslivosti buď Ti nadále náš patron sv. Hubert ochráncem!

Proveřte své znalosti z mysliveckých tradic

Něco poučného v tajence:

Spisovatel František Vodička, v souvislosti s osobností myslivce, napsal jednu hezkou a snad i pravdivou myšlenku: **Kdo je dobrým myslivcem, ... (její dokončení najdeš v dnešní tajence).**

1. Krk husy
2. Tradiční barva mysliveckého oděvu
3. Venkovní prostorná klec pro chov ptáků
4. Opadavý jehličnan
5. Sameček koroptve
6. Myslivecká pokrývka hlavy
7. Kámen v žaludku přežvýkavce
8. Strom vylomený silným větrem i s kořeny
9. Bílý pruh na krku kačera
10. Výrůstky na prstech tetřeva
11. Ovis musimon
12. Větvička sloužící jako značka
13. Zvláštní způsob lovu pod zemí
14. Ozdoba z osin kňoura
15. Pruhované sele
16. Horní špičáky kňoura
17. Příkrmovací zařízení na objemné krmivo

Tajenka: ...je i dobrým člověkem.
 Řešení: 1-kejhák, 2-zelena, 3-voliéra, 4-modřin, 5-kohoutek, 6-klobouk, 7-gastrolit, 8-vyřat, 9-limec, 10-třásničky, 11-muflon, 12-zalomek, 13-norovani, 14-štětka, 15-markazín, 16-klektáky, 17-krmelec

Být dobrým myslivcem...

Označte vlastnosti a chování, které by dobrý myslivec NEMĚL mít.

střídmý a umírněný A	příliš přísný na svého psa B	klidný a uvážlivý C	znalý zvěře a prostředí D	čestný a poctivý E
přátelský a vstřícný F	lačný po ráně G	důsledný a zásadový H	dychtivý po trofejích I	neuctivý k tradicím J
netrpělivý a uspěchaný K	nosí zbraň nedbale L	nerespektuje pravidla a zákony M	lakomý a hamizný N	má rád přírodu a chrání ji O

Řešení: B, G, I, J, K, L, M, N

... kontrolní otázky:

1. Ve kterém roce byl poprvé zaznamenán pojem "lovec"?
2. Čím se zabývá etika?
3. Vysvětli původ pojmenování "myslivec".
4. Ve kterém století se objevují výrazy "myslivost" a "myslivec"?
5. Jak se jmenuje řecký spisovatel, autor díla "O lovu"?
6. Uveď příklady předpisů a norem, poukazujících na mysliveckou etiku a morálku.
7. Jak je označován souhrn deseti pravidel myslivecké morálky?
8. Jakou řeč myslivcům ukládá používat Myslivecké desatero?
9. Vyjmenuj alespoň 5 vlastností charakterizujících osobnost myslivce.
10. Čím se odlišuje myslivec od lovce?

Nápověda:

1. V roce 1031
2. Etika zkoumá morálku a zabývá se jednáním člověka v situacích, kdy má možnost jednat podle svobodné vůle
3. Lovec během vývoje zbraní a technik musí pro dosažení loveckého úspěchu více rozmýšlet, přemýšlet – odtud převzato
4. Ve 14. století
5. Xenofón
6. Např. "Kodex myslivosti C.I.C.", zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, nebo Myslivecký řád ČMMJ
7. "Myslivecké desatero"
8. Mysliveckou mluvu
9. Poctivý, čestný, slušný, nezištný, družný, ochotný, ukázněný, skromný, atd.
10. Vztahem k tradicím, jejich dodržováním a zachováváním. Myslivec vnímá myslivost jako odkaz svých předků, jako životní styl, poslání a ochranu přírody

Vysvětlete si...

- Jakým způsobem a které právní normy a předpisy se dotýkají myslivecké etiky.
- Proč je důležité dodržování myslivecké etiky a jaký má význam její přesah do běžného života.

Použité zdroje:
 HART, V., 2017, Úvod do myslivosti, historie, zvyky, tradice, Česká zemědělská univerzita v Praze, ISBN 978-80-213-2808-2

KOVAŘÍK, J., 2008, Etika v myslivosti, Druckvo, spol. s r. o., ISBN 978-80-904056-3-9

Tyto pracovní listy a další materiály k projektu mAm můžete najít, stáhnout a vytisknout na internetových stránkách časopisu

www.myslivost.cz/mam

